

47

DEKRET POLSKIEGO KOMITETU WYZWOLENIA NARODOWEGO

z dnia 23 października 1944 r.

o powoływaniu i ukonstytuowaniu ławy przysięgłych.

Na podstawie ustawy Krajowej Rady Narodowej z dnia 15 sierpnia 1944 r. o tymczasowym trybie wydawania dekretów z mocą ustawy (Dz. U. R. P. Nr 1, poz. 3) — Polski Komitet Wyzwolenia Narodowego postanawia a Prezydium Krajowej Rady Narodowej zatwierdza, co następuje:

Art. 1. Do sprawowania obowiązków przysięgłego powołuje się osoby płci obojga, które:

- a) posiadają obywatelstwo polskie i korzystają w pełni z praw cywilnych i obywatelskich,
- b) w dniu 1 stycznia tego roku, w którym układa się listę pierwotną ukończyły nie mniej niż 21 lat,
- c) umieją czytać i pisać po polsku.

Art. 2. Nie powołuje się do sprawowania obowiązków przysięgłego:

- a) pozostających w czynnej służbie sędziów, prokuratorów, urzędników sekretariatu sądowego i prokuratorskiego oraz komorników sądowych,
- b) funkcjonariuszów Milicji Obywatelskiej w służbie czynnej,
- c) wojskowych w służbie czynnej,
- d) duchownych i zakonników.

Art. 3. Nie mogą być przysięgłymi osoby, które:

- a) skazane zostały za zbrodnie pospolite lub występki z chęci zysku, jak również osoby, przeciw którym toczy się postępowanie sądowe o taki czyn,
- b) odbywają kary pozbawienia wolności lub są aresztowane na mocy postanowienia sądu,
- c) z powodu wady umysłowej lub fizycznej nie mogą pełnić obowiązków przysięgłego.

Art. 4. Zwalnia się od obowiązków przysięgłego, w razie zgłoszonego żądania osoby:

- a) którym stan zdrowia lub wiek nie pozwala na pełnienie tych obowiązków, lub
- b) co do których ważny interes społeczny

lub państwowy ze względu na wykonywany przez te osoby zawód zwolnienia tego wymaga.

Żądanie zwolnienia winna zgłosić osoba zainteresowana do właściwego sądu okręgowego nie później jednak niż do chwili otrzymania wezwania sądu.

Art. 5. (1) Każda powiatowa lub w miastach wydzielonych, miejska rada narodowa, ułoży w terminie wyznaczonym przez prezesa sądu okręgowego listę pierwotną osób, które w myśl art. 1, 2, 3 można powoływać do sprawowania obowiązków przysięgłych i prześle ją temuż prezesowi.

(2) Lista winna być ułożona w porządku alfabetycznym, zawierać imię i nazwisko, miejsce zamieszkania, wiek, zajęcie i stopień wykształcenia. Przy układaniu tej listy należy dążyć, aby wszystkie gminy wchodzące w skład danego powiatu były równomiernie reprezentowane.

(3) Zarządzenie Kierownika Resortu Sprawiedliwości w porozumieniu z Kierownikiem Resortu Administracji Publicznej ustali ilość osób, które poszczególne rady narodowe umieszczą na liście pierwotnej w myśl pkt 1.

Art. 6. W ciągu 7 dni od otrzymania list pierwotnych komisja okręgowa sądu ułoży listę roczną główną oraz dodatkową.

Lista roczna główna winna zawierać 200 nazwisk, a dodatkowa 50 nazwisk. Na listę dodatkową wciąga się tylko osoby zamieszkałe w siedzibie sądu w promieniu 5 km.

Art. 7. Na listy roczne wciąga się z list pierwotnych osoby, które ze względu na nieskazitelny charakter oraz doświadczenie życiowe są szczególnie uzdolnione do sprawowania obowiązków przysięgłych.

Art. 8. W skład komisji okręgowej wchodzi:

- a) prezes sądu okręgowego, jako przewodniczący,
- b) dwaj sędziowie sądu okręgowego, wyznaczeni przez prezesa,

- c) dwaj przedstawiciele istniejącej w siedzibie sądu okręgowego rady związków zawodowych,
- d) prokurator sądu okręgowego,
- e) przedstawiciel izby adwokackiej,
- f) przedstawiciel wojewódzkiej rady narodowej, delegowany przez jej przewodniczącego,
- g) po jednym delegacie każdej powiatowej, a w miastach wydzielonych, miejskiej rady narodowej, wchodzącej w skład okręgu sądu okręgowego.

Art. 9. Uchwały komisji zapadają większością głosów, przy czym każdy delegat powiatowej i miejskiej rady narodowej głosuje tylko przy rozpoznaniu list pierwotnych ze swego powiatu lub miasta. W razie równości głosów przeważa głos przewodniczącego.

Art. 10. Kierownik Resortu Sprawiedliwości może w drodze rozporządzenia:

- a) połączyć w jeden okręg sądu przysięgłych okręgi kilku sądów okręgowych, należących do jednego sądu apelacyjnego oraz oznaczyć, w którym z tych sądów okręgowych mają się odbywać posiedzenia sądu przysięgłych. Tak oznaczony sąd okręgowy spełniać będzie dla całego okręgu sądu przysięgłych wszelkie czynności związane z układaniem list oraz tworzeniem ławy,
- b) oznaczyć na obszarze sądu okręgowego, poza jego siedzibą miejscowości, w których mają się odbywać roki sądu przysięgłych.

Art. 11. Na dni 30 przed rozpoczęciem każdego roku, prezes sądu okręgowego w obecności dwóch sędziów tego sądu, prokuratora, przedstawiciela izby adwokackiej oraz protokółanta wylosuje 30 przysięgłych z listy głównej i 10 z listy dodatkowej, o czym niezwłocznie zawiadamia wylosowanych.

Art. 12. 1) Przysięgli pełnią swe obowiązki bezpłatnie.

- 2) Przysięgli utrzymujący się z dziennego zarobku otrzymują odszkodowanie za utracony zarobek. Przysięgli zamiejscowi otrzymują diety oraz zwrot kosztów przejazdu.

Art. 13. 1) Przysięgłego, który nie stawił się do sądu bez usprawiedliwienia sąd skazuje na grzywnę do 1000 zł.

- 2) Co do usprawiedliwienia przyczyny niestawiennictwa, zwolnienia od grzywny, oraz zaskarżenia postanowień sądu stosuje się odpowiednie przepisy kodeksu postępowania karnego dotyczące świadków. Odległość zamieszkania w granicach okręgu sądu przysięgłych nie stanowi przyczyny usprawiedliwiającej niestawiennictwo.

Art. 14. Uchyla się przepisy art. 25—30, 214 do 230 prawa o ustroju sądów powszechnych w brzmieniu ustalonym obwieszczeniem Ministra Sprawiedliwości z dnia 15 listopada 1932 r. (Dz. U. R. P. Nr 102, poz. 863).

Art. 15. Zarządzenie Kierowników Resortów Sprawiedliwości i Administracji Publicznej ustali termin rozpoczęcia działalności sądów przysięgłych dla poszczególnych okręgów tych sądów.

Art. 16. Sprawy, w których przed dniem wprowadzenia sądów przysięgłych w danym okręgu sądu okręgowego rozpoczęto rozprawę główną w pierwszej instancji, toczą się do końca według dotychczasowych przepisów chyba, że rozprawę odroczone albo uchylono lub unieważniono wyrok sądu okręgowego albo wznowiono postępowanie.

Art. 17. Wykonanie niniejszego dekretu porucza się Kierownikowi Resortu Sprawiedliwości i Kierownikowi Resortu Administracji Publicznej.

Art. 18. Dekret niniejszy wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Przewodniczący Krajowej
Rady Narodowej:

Bolesław Bierut

Przewodniczący Polskiego Komitetu
Wyzwolenia Narodowego:

Edward Bolesław Osóbka-Morawski

Kierownik Resortu Sprawiedliwości:
Jan Czechowski

Kierownik Resortu Administracji
Publicznej:

Stanisław Kotek-Agioszewski